

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний педагогічний університет імені А.С.
Макаренка

Кафедра германської філології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕОРЕТИЧНИЙ КУРС З НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Галузь знань – 01 Освіта

Спеціальність – 014 Середня освіта (Мова і література (англійська))

Освітня програма – Середня освіта (Англійська та німецька мови)

Мова навчання – німецька

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Теоретичний курс з німецької мови
Викладач	Школяренко Віра Іванівна
Контактний телефон викладача	095- 60-06-471
E-mail викладача	vera.shkolyarenko@gmail.com
Формат дисципліни	лекції, практичні заняття
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС
Консультації	четвер, 12.30, ауд. 149
2. Анотація до курсу	
Теоретичний курс з німецької мови має на меті забезпечити студентів знаннями з основних розділів теорії сучасної німецької мови, зокрема історії мови, теоретичної граматики, теоретичної фонетики, лексикології, лексикографії та стилістики. Оскільки німецька мова для студентів є другою іноземною, вони мають можливість зіставити наукові підходи до рідної та іноземної мов. Зміст дисципліни охоплює основні концепції і теорії дослідження німецької мови як іноземної, специфіку фахової термінології, методи дослідження явищ сучасної німецької мови, аналіз сучасних поглядів на дискусійні мовознавчі проблеми (проблема значення слова, омонімія і полісемія, критерії виокремлення частин мови, комунікативні і структурні типи речення тощо). Зазначений курс спрямовано на розвиток здатності студентів самостійно набувати і удосконалювати знання та вміння через пошук, читання і реферування німецькомовної наукової літератури.	
3. Мета та цілі курсу	
Ознайомити з основними лінгвістичними явищами і поняттями німецької мови, а також найбільш важливими чинниками, що вплинули на еволюцію мови, особливостями лексики, фонетики, граматики, функціонально-комунікативною та експресивно-семантичною диференціацією лексичного складу сучасної німецької мови; забезпечити розуміння усвідомленого вивчення теоретичних основ як базису для оволодіння іншомовною діяльністю; формувати вміння аналізувати та інтерпретувати мовні явища і факти, що, у свою чергу, сприятиме розвитку методичної компетенції студентів, їх наукової і професійної підготовки відповідно до державних та європейських стандартів, потреб суспільства. Забезпечити студентів знаннями з теорії німецької мови і необхідним мінімумом німецькомовної фахової термінології з основних галузей мовознавства для подальшого викладання німецької мови і проведення наукових досліджень.	
4. Результати навчання (компетентності)	
ПРЗ-4. Знання та усвідомлення сучасних філологічних і дидактичних засад навчання іноземної мови та світової літератури, особливостей використання мовних одиниць у певному контексті. ПРЗ-5. Знання специфіки перебігу літературного процесу різних країн у культурному контексті, характеризувати літературні епохи, художніх напрямів, течій, жанрів, стилів, інтерпретація художніх творів класики й сучасності. ПРЗ-6. Знання, усвідомлення та здатність реалізовувати теоретичні й методичні засади навчання іноземної мови та світової літератури в базовій середній школі. ПРУ-2. Уміння застосовування сучасних освітніх технологій та методик формування предметних компетентностей учнів і здійснення самоаналізу ефективності уроків. ПРУ-6. Уміння використання гуманістичного потенціалу іноземної мови та світової літератури для формування духовного світу юного покоління України. ПРК-1. Володіння україномовною та іншомовною комунікативною компетентністю, та їх удосконалення. ПРК-3. Здатність забезпечити діалог культур у процесі вивчення іноземної мови та світової літератури, та уникати культурних конфліктів, створення умов для міжкультурної комунікації.	
5. Організація навчання курсу	
Обсяг курсу	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	18
практичні	12
консультації	2
самостійна робота	58

Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
8	014 Середня освіта (Мова і література (англійська))	4	В

Тематика курсу					
Тема, план	Форма діяльності/заняття	Література	Завдання, год.	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Загальна характеристика становлення і розвитку німецької мови	Лекція 1 Практичне заняття 1. Самостійна робота	Основна 5, 7, 8, 14, 23 Допоміжна: 2, 3, 4	Завдання 1, 2 (с.9-10); основна література (№19) 2 год. 6 год.	5 балів 5 балів	Перше практичне заняття, квітень
Тема 2. Фонологічний рівень сучасної німецької мови	Лекція 2 Практичне заняття 2. Самостійна робота	Основна 16 Допоміжна: 13	Завдання 1-4 (с.28-29); основна література (№19) 1 год. 6 год.	5 балів 5 балів	Друге практичне заняття, квітень
Тема 3. Морфологічний рівень сучасної німецької мови	Лекція 3 Практичне заняття 2. Самостійна робота	Основна 1, 2, 17, 24 Допоміжна: 2, 4, 6, 10	Завдання 1-6 (с.10-17); основна література (№19) 1 год. 6 год.	5 балів 5 балів	Друге практичне заняття, квітень
Тема 4. Синтаксичний рівень сучасної німецької мови	Лекція 4 Практичне заняття 3. Самостійна робота	Основна 1, 2, 17, 24 Допоміжна: 2, 6, 10	Завдання 1-7 (с.17-23); основна література (№19) 1 год. 6 год.	5 балів 5 балів	Третє практичне заняття, квітень
Тема 5. Лексико-семантичний рівень сучасної німецької мови	Лекція 5 Практичне заняття 3 Самостійна робота	Основна 5, 10, 11, 14, 20, 25, 26 Допоміжна: 1, 11	Завдання 1, 8, 11 12 (с.24-28); основна література (№19) 1 год. 6 год.	5 балів 5 балів	Третє практичне заняття, квітень

Тема 6. Шляхи збагачення словникового складу німецької мови	Лекція 6 Практ. заняття 4	Основна 5, 10, 11, 14, 20, 25, 26 Допоміжна: 1, 11	Завдання 2, 5, 6, 7, 8, 10 (с.24-28); основна література (№19) 1 год.	5 балів	Четверте практичне заняття, квітень
	Самостійна робота		6 год.	5 балів	
Тема 7. Тенденції розвитку фразеологічного складу німецької мови	Лекція 7 Практ. заняття 4	Основна 5, 10, 11, 14, 18, 20, 25, 26 Допоміжна: 1, 11	Завдання 3, 9 (с.24-28); основна література (№19) 1 год.	5 балів	Четверте практичне заняття, квітень
	Самостійна робота		6 год.	5 балів	
Тема 8. Стилістична диференціація лексичного складу німецької мови	Лекція 8 Практ. заняття 5	Основна 3, 8, 9, 12, 21, 22 Допоміжна 7, 8	Завдання 1, 2 (с. 24); основна література (№19) 1 год.	5 балів	П'яте практичне заняття, травень
	Самостійна робота		6 год.	5 балів	
Тема 9. Стилістичні прийоми та експресивні засоби сучасної німецької мови	Лекція 8 Практичне заняття 5	Основна 3,14, 20 Допоміжна 4, 10	Завдання 4 (с. 25-26); основна література (№19) 1 год.	5 балів	П'яте практичне заняття, травень
	Самостійна робота		5 год.	5 балів	
Тема 10. Словниковий склад мови через призму сучасної німецької лексикографії	Лекція 9 Практ. заняття 6	Основна 13,15 Допоміжна 12, 13	Завдання 1-4 (с.28- 29); основна література (№19) 2 год.	5 балів	Шосте практичне заняття, травень
	Самостійна робота		5 год.	5 балів	
Консультація			2 год.		
Залік					

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті. Види контролю: поточний (усне опитування на семінарському занятті); підготовка доповідей та презентацій.
-----------------------------------	--

	Розподіл балів за семестр: аудиторна робота – 50 балів, самостійна робота - 50 балів. Разом 100 балів.
Семінарські заняття	Усне опитування реалізує поточний облік успішності студентів на основі чотирибальної шкали оцінок за виконання того чи іншого виду завдання. Так, 5 балів студент отримує за вичерпну відповідь з теоретичного питання, яке розглядається, за умови її оформлення відповідно до норм усного німецького мовлення. 4 бали – за повну відповідь, проте з однією-двома змістовими неточностями, незначною кількістю мовних помилок. 3 бали – за неповну відповідь, або таку, що містить ряд змістових неточностей і незначну кількість мовних помилок. 2 бали – за часткову, з грубими змістовими недоліками відповідь, або за її невідповідність питанню чи відсутність взагалі; відповідь, що містить значну кількість помилок, які порушують акт комунікації, унеможливають розуміння змісту висловленого.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	
60 - 63	E	задовільно
35-59	FX	
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. Політика курсу

- Студент повинен вчасно приходити на заняття.
- Студент повинен добросовісно готуватися до усіх видів контролю.
- Студент має брати активну участь у семінарських заняттях.
- Студент повинен бути толерантним у спілкуванні з викладачем та іншими студентами, зокрема під час обговорення дискусійних питань на заняттях.
- Студент може відпрацювати будь-яке пропущене з поважної причини заняття чи вид

контролю.

- Заборонено користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування.
- У випадку порушення норм академічної доброчесності під час виконання завдань поточного чи підсумкового контролю студент отримує «0» балів.
- Якщо студент має претензії до викладача через оцінювання, якість надання послуг тощо, спершу треба повідомити про це самого викладача; якщо проблему не вдалося вирішити, студент має право звернутися до завідувача кафедри чи керівництва факультету.
- Студент повинен неухильно дотримуватися правил внутрішнього розпорядку навчального закладу; інших видів політики, передбаченої нормативними документами, що регулюють навчальний процес у ЗВО.

8. Рекомендована література

Основна

1. Абрамов Б.А. Теоретическая грамматика немецкого языка: учеб. пособие для студентов высш. учеб. заведений. М.: Гуманитар. изд. Центр ВЛАДОС, 2004. 286 с.
2. Белозьорова Ю.С. Теоретична граматика німецької мови: Навчально– методичний посібник. Запоріжжя : ЗНУ, 2007. 74 с.
3. Богатырева Н.А. Стилистика современного немецкого языка / Stilistik der deutschen Gegenwartssprache. М.: Академия, 2005. 336 с.
4. Бублик В.Н. Історія німецької мови. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Вінниця: Нова книга, 2004. 272 с.
5. Гінка Б.І. Лексикологія німецької мови: лекції та семінари. Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2010. 416 с.
6. Левицький В.В. Історія німецької мови. Посібник для студентів вищих навчальних закладів. Вінниця: НОВА КНИГА, 2007. 216.
7. Левицький В.В. Основи германістики. Вінниця: Нова книга, 2006. 520 с.
8. Ляшенко Т.С. Функціональна стилістика німецької мови: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Львів: ЛНУ імені І. Франка, 2010. 110 с.
9. Наер Н.М. Стилистика немецкого языка. М.: Высшая школа, 2006. 271с.
10. Огуй О.Д. Лексикологія німецької мови (Lexikologie der deutschen Sprache): Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Вінниця: Нова книга, 2003. 416 с.
11. Ольшанский И.Г., Гусева А.Е. Лексикология: совр. нем. язык. М.: Академия, 2005. 416 с.
12. Потапова Ж.Є. Стилiстика нiмецької мови: посiбник для студентiв. Харкiв: Вид-во НУА, 2015. 90 с.
13. Рахманова, Н.И. История немецкого языка. От теории к практике [Текст]: учебное пособие. Москва: Высшая школа, 2004. 334 с.
14. Ролік А.В. Лексикологія сучасної німецької мови. Вид.2-е, випр. й доп. Ніжин: НДПУ імені М. Гоголя, 2003. 154с.
15. Стеріополо О.І. Теоретичні засади фонетики німецької мови. Вінниця: Нова Книга, 2004. 320 с.
16. Степанова М.Д., Чернышева И.И. Лексикология современного немецкого языка. М.: Высшая школа, 1986. 247 с.
17. Тагиль И.П. Deutsche Grammatik. Санкт-Петербург: Каро, 2005.
18. Чернышова И.И. Фразеология современного немецкого языка. Москва: Высшая школа, 1970. 200 с.
19. Школяренко В.І. Тенденції розвитку сучасної німецької мови: методичні рекомендації до семінарських занять з теоретичного курсу „Німецька мова як друга іноземна” для студентів факультету іноземної та слов’янської філології. Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2019. 32 с.
20. Юханов О.С. Німецька лексикологія (лекції, тестові завдання, терміни). К.: Ленвіт, 2008. 124 с.

21. Fleischer W. Stilistik der deutschen Gegenwartssprache. Leipzig, 2000. 320 S.
22. Götter K., Jungen O. Einführung in die Stilistik. München: Wilhelm Fink-Verlag, 2003.
23. Moskalskaja O.I. Deutsche Sprachgeschichte (Москальская О.И. История немецкого языка). Учеб. пособие для студ. лингв. ун-тов и фак. ин. яз. высш. пед. учеб. заведений. М.: Издательский центр «Академия», 2003. 288 с.
24. Moskalskaja O. Grammatik der deutschen Gegenwartssprache: Учебник для студентов высш. учеб. заведений. М.: Издат. центр „Академия”, 2004. 352 с.
25. Römer Chr., Matzke B. Lexikologie des Deutschen. Eine Einführung. Tübingen: Narr, 2003. 226 S.
26. Schippan T. Lexikologie der deutschen Gegenwartssprache. Tübingen: Niemeyer, 1996. 306 S.

Допоміжна

1. Баран Я.А. Основні питання загальної та німецької фразеології. Львів: Вища школа, 1980. 155 с.
2. Євгененко Д.А., Білоус О. М, Кучинський Б. В., Білоус О. І. Граматика німецької мови: теоретичний матеріал, комунікативні вправи і завдання для студентів: навч. посіб. для студ. вищ. навч. заклад. 3-є вид., виправл. та доповн. Вінниця, Нова Книга, 2013 р. 576 с.
3. Левицький В.В. Практикум до курсу «Вступ до германського мовознавства». Вінниця: Нова книга, 2006. 264 с.
4. Левицкий В.В. Основы сравнительной морфологии германских языков. Черновцы: Рута, 2004. 127 с.
5. Левицкий В.В. Германские языки и древние германцы. Черновцы: Рута, 2004. 208 с.
6. Ролік А.В. Теоретична грамати́ка німецької мови: Методичні рекомендації до проведення семінарських занять та організації самостійної роботи (для студентів денної та заочної форми навчання). Ніжин: НДУ ім. М.Гоголя, 2005. 146 с.
7. Сотникова С.І. Конспект лекцій з курсу стилістики німецької мови. Харків, 2002. 56 с.
8. Тимченко Є. П. Порівняльна стилістика німецької та української мов. Вінниця: Нова книга, 2006. 240 с.
9. Görner G. Idiome im Deutschen. Berlin: GmbH Verlag, 1992. 288 S.
10. Helbig G., Buscha J. Übungsgrammatik Deutsch. Langenscheidt, 2004.
11. Heusinger S. Die Lexik der deutschen Gegenwartssprache. Eine Einführung. München: Fink, 2004. 303 S.
12. Schläefer M. Lexikologie und Lexikographie: Eine Einführung am Beispiel deutscher Wörterbücher. Berlin: Erich Schmidt Verlag, 2008.
13. Staffeldt S. Einführung in die Phonetik, Phonologie und Graphematik des Deutschen. Ein Leitfaden für den akademischen Unterricht. Tübingen 2010.